

Psykiatri i biologiskt perspektiv

Ulrik Fredrik Malt, Dag Årslund, Anders Lund. **Biologisk psykiatri**. 296 sidor. Oslo: Universitetsforlaget, 1999. ISBN 82-00-45157-7.

Recensent: Jan-Otto Ottosson, professor emeritus i psykiatri, Göteborg.

II Eftersom den norska psykiatrin under många år har haft en antibiologisk hållning är det särskilt roligt att denna bok har kommit från Norge. Den är tillägnad professor Odd Lingjaerde, som genom åren verkat för att integrera biologiska aspekter med psykosociala och själv bidragit med utmärkta översikter över schizofreniernas biologi och vinterdepressioner. Sammanlagt har tolv författare medverkat, vilket lett till en del upprensningar.

Utmärkt översikt

Boken ger en utmärkt översikt över biologiska orsaksfaktorer, biologiska korrelat till psykiska symtom och biologiska behandlingsmetoder. Så långt det varit möjligt är referenserna aktuella, vilket dock gjort att framställningen i vissa stycken är hypotetisk med redogörelser för möjliga tillämpningar på de psykiska störningarnas uppkomst och kliniska bild. Slutsatser och rekommendationer är kunskapsbaserade.

Vissa avsnitt alltför kortfattade

I vissa avsnitt är texten alltför komprimerad och kompendierad. Medfödda fel i metabolismen får ingen närmare behandling, varför landsmannen Asbjörn Fölling endast får en undanskymd plats i en tabell. Wernicke-Korsakovs syndrom hade också förtjänat en närmare beskrivning.

Kapitel om psykoedukativa åtgärder

Det är inte oproblematiskt att bryta ut en del – här den biologiska – ur en sammansatt klinisk disciplin och även om man bekänner sig till en stressårbarhets-

modell övervärderas ibland beviskraften av t ex genetiska studier. Trots att all erfarenhet talar för att en kombination av biologisk och psykosocial behandling är bättre än varje åtgärd för sig får man ofta intrycket att den biologiska behandlingen är viktigast. Ett försök att motverka detta är ett avslutande kapitel om psykoedukativa åtgärder.

Rekommenderas svenska specialister

Detta är nästan ofrånkomliga komplikationer när en delaspekt av ett multifaktorriellt mönster renodlas. Den som har en helhetsyn på ämnet har mycket att hämta i denna bok.

Det finns all anledning att vara författarna tacksamma för att de hjälper sina läsare att se mönster i den allt stridare strömmen av nya högintressanta forskningsrön. På specialistutbildningsnivå kan boken rekommenderas även för svenska läkare.

Mångfacetterad bild av barn- och ungdomspsykiatrin

Christopher Gillberg, Lars Hellgren, red. **Barn- och ungdomspsykiatri**. 2:a upplagan. 560 sidor. Stockholm: Natur och Kultur, 2000. Pris ca 950 kr. ISBN 91-27-04395-9.

Recensent: Jan-Otto Ottosson, professor emeritus i psykiatri, Göteborg.

II Tio år har gått sedan första upplagan av denna lärobok kom ut, och den snabba utvecklingen inom området har motiverat en ny, omarbetad och till stora delar nyskriven upplaga.

Det är en truism att alla goda läroböcker är viktiga, men det gäller särskilt inom barn- och ungdomspsykiatri, där brist på kunskap tenderat att göra debatten vildvuxen. I denna bok finns den plattform av kunskaper som borde

bilda underlag för varje inlägg om hur störda barn- och ungdomar bäst skall tas om hand.

Fri från polariseringar

Sammanlagt 26 specialister från hela landet har medverkat till att ge en mångfacetterad bild av modern barn- och ungdomspsykiatri. Med en konsekvent redigering har icke didaktiskt motiverade upprensningar nedbringats till ett minimum. Varje enskilt kapitel präglas av respekt för andra vinklingar av ämnet, och ofruktbara polariseringar lyser helt med sin frånvaro.

Även för allmänpsykiatern

Boken avses i första hand bli använd för utbildning av läkare men också för andra yrkesgrupper som hör till det barn- och ungdomspsykiatriska arbetsteamet. Det är uppenbart att bokens omfång är oförenligt med den korta tid som barn- och ungdomspsykiatrin disponerar under grundutbildningen, och det hade underlättat användningen om man på något sätt markerat vilka delar som hör till grundutbildning respektive specialistutbildning. Genom att psykiska störningar under barn- och ungdomsåren inte sällan persisterar i vuxen ålder har blivande och färdiga specialister i allmän psykiatri mycken värdefull kunskap att hämta i boken.

Anmärkingar efter lusläsning

Skall man finna något att anmärka på i denna gedigna lärobok får man gå ner på mikronivå. Vissa termer har inte ansetts behöva definitioner, såsom heritabilitet och oidipal utveckling. Skillnaden mellan temperament och karaktär klagörs inte. Det kan inte råda någon tvekan om vad som menas med förståndshandikapp men man borde hålla sig till det vedertagna psykisk utvecklingstörning. Kunde man inte skriva symtom i stället för symptomatologi, sjukdomsbild i stället för fenomenologi och problem i stället för problematik? Är det inte självklart att anamnes och utredning alltid skall vara noggranna?

Termerna behandlingsmässig och utvecklingsmässig hör till klinisk slang men inte till god svenska. Barnneuropsykiatri kan förstås som en markering av det nödvändiga i att beakta biomedicinska faktorer, men med en helhetsyn på ämnet borde det vara en självklarhet.

Genomarbetad text om senaste rönen

Detta är bagateller som inte förtar helhetsintrycket av en substansrik och genomarbetad framställning baserad på senaste rön inom området där flera av författarna gjort vägande insatser.